

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено сутність причини банкрутства підприємств. Розкрито зміст фінансової санації як засобу подолання платіжної кризи та запобігання банкрутству підприємства.

Ключові слова: банкрутство, діагностика банкрутства, неплатоспроможність, фінансова санація.

Abstract

The essence and causes of bankruptcy of enterprises are investigated. The content of financial reorganization as a means of overcoming the payment crisis and preventing the bankruptcy of an enterprise is disclosed.

Key words: bankruptcy, diagnostics of bankruptcy, insolvency, financial rehabilitation.

Вступ

Вивчення та застосування різних методів та прийомів прогнозування ймовірності банкрутства, раннє виявлення ознак кризових явищ для підприємства та вжиття ефективних заходів для поліпшення фінансового стану є важливими елементами фінансової діяльності будь-якого підприємства, що функціонує в умовах ринкових відносин. Адже банкрутство має негативне значення не лише для окремого підприємства, а й для економіки в цілому, оскільки втрати від збанкрутілих підприємств відчують на собі не тільки контрагенти, але також і держава.

Виходячи з впливу механізму банкрутства на національну економіку ретельному дослідженню причин банкрутства, методам його запобігання та регулюванню процедури банкрутства має приділятися особлива увага.

Виклад основних результатів дослідження

Світова практика свідчить, що банкрутство – неминуче явище будь-якого сучасного ринку, який використовує неспроможність у якості інструменту перерозподілу капіталу. Банкрутство підприємств тісно пов'язане з суттю підприємницької діяльності, яка здійснюється в умовах невизначеності досягнення кінцевих результатів та ризиків того, що можна зазнати певних втрат. Причому джерелом невизначеності є всі стадії виробничого процесу – від закупівлі й доставки сировини, матеріалів і комплектуючих виробів до виробництва і продажу готових продуктів.

У науковій літературі існують різні визначення поняття «банкрутство». З позиції фінансового менеджменту банкрутство характеризує реалізацію катастрофічних ризиків підприємства в процесі його фінансової діяльності, внаслідок якої воно нездатне задовольнити у встановлені терміни висунуті з боку кредиторів вимоги і виконати зобов'язання перед бюджетом [1, с.197]. Економісти розглядають банкрутство як інструмент виведення суб'єктів господарювання з фінансово-економічної кризи, оскільки сама процедура банкрутства залежить від багатьох конкретних юридичних і економічних процедур.

Таким чином, банкрутство не завжди супроводжується повною ліквідацією компанії, а навпаки, банкрутство часто означає перерозподіл економічних ресурсів від некваліфікованих власників до більш ефективних. Адже кожне підприємство, яке опиняється у скрутному фінансовому становищі та не в змозі сплатити свої зобов'язання, знижує ефективність господарської діяльності його колег по бізнесу. Наявність же такого ефективного механізму погашення боргу значно знижує ризик економічної діяльності, стимулює відповідальність та додаткову активність учасника ринку.

Фінансове оздоровлення неплатоспроможних установ неможливе без аналізу причин банкрутства підприємства. Таких причин існує багато і залежать вони від різних чинників одні з яких можуть бути зовнішніми для компанії та не чинити на неї впливу, або ж бути дуже слабкими, а інші мають внутрішній характер і безпосередньо залежать від організації роботи в організації. Найчастіше банкрутство є результатом спільної та одночасної дії багатьох чинників, однак так чи інакше основними з них є фінансові.

Дофінансових причин банкрутства підприємства треба віднести такі:

– грубе порушення фінансової стійкості підприємства, яке характеризується перевищенням його фінансових зобов'язань над активами, що суперечить нормальному здійсненню господарської діяльності;

– виникнення протягом відносно тривалого періоду руху грошових коштів значного дисбалансу, який характеризується тривалим перевищенням негативного грошового потоку над позитивним та відсутністю перспектив для подолання цієї негативної тенденції;

– настання неплатоспроможного стану підприємства, який існує протягом тривалого періоду через низьку ліквідність його активів і характеризується наявністю значного перевищення термінових фінансових зобов'язань підприємства над сумою залишків його грошових коштів та активів у високоліквідній формі, що є хронічним [2].

Одним із засобів подолання платіжної кризи та запобігання банкрутству підприємства є фінансова санація – система фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційно-правових та соціальних заходів, спрямованих на досягнення чи відновлення платоспроможності, ліквідності, прибутковості та конкурентоспроможності підприємства-боржника в довгостроковому періоді [3;4].

Метою фінансової санації є покриття поточних збитків та усунення причин їх виникнення, відновлення або підтримка ліквідності та платоспроможності підприємств, зменшення всіх видів боргів, поліпшення структури оборотного капіталу та формування фондів фінансових ресурсів, необхідних для проведення санаційних заходів виробничо-технічного характеру.

Як правило, розробкою плану санації від імені власників або керівництва підприємства займаються консалтингові фірми у тісній співпраці зі службами внутрішнього контролю (якщо такі єна підприємстві). Санаційний аудит проводиться аудиторськими фірмами на замовлення потенційних санаторіїв, кредиторів та інших осіб, які можуть бути залучені до фінансування санаційного підприємства.

Висновки

Отже, механізм банкрутства підприємств можна розглядати як діючу форму перерозподілу суспільного капіталу з метою більш ефективного його використання. Передбачена законодавством про банкрутство можливість застосування до неплатоспроможних підприємств реорганізаційних процедур дозволяє їм відновити статус повноцінних суб'єктів ринкових відносин, заохочує підприємницьку ініціативу і ризик, оскільки в разі невдачі вони в значній мірі будуть захищені від тяжких наслідків банкрутства. Але процедура банкрутства повинна підлягати жорсткому регулюванню з боку держави, перш за все через законодавчі акти та інші документи нормативно-правового характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кундеус О. М. Процедурні механізми банкрутства і санації підприємства / О. М. Кундеус // Інноваційна економіка. – 2016. – №9-10. – С. 196-203.
2. . Банкрутство в Україні. Програма антикризисного управління. Матеріали серверу HighStandartGroup. Адреса посилання - [http:// www.bankruptcy.com.ua/](http://www.bankruptcy.com.ua/)
3. Боронос В. Г. Управління фінансовою санацією підприємств : методика та практика / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. – Суми :СумДУ, 2011. – 311 с.
4. Івженко А.С. Основні напрямки удосконалення механізму санації підприємств за сучасних економічних умов / А.С. Івженко // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 4. – С. 142-149..

Гаврилюк Лілія Анатолівна— студентка групи МФКз-19мсз, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 0971904485lm@gmail.com

Науковий керівник: **Віталій Володимирович Зянько** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Havryliuk Lilia A.– student faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: 0971904485lm@gmail.com

Supervisor: **Zianko Vitalii V.** - Doctor of Economics, Professor, Head of Finance, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.